

اقتصاد مقاومتی؛ شاه کلید حل مشکلات

۳ مهر ۱۳۹۴ ساعت ۲۳:۵۸

با مروری بر نحوه عملکرد غرب و به ویژه دولت ایالات متحده در این سالها می توان «عدم صداقت» را به عنوان ویژگی اصلی طرفهای گفتگوی ایران در مذاکرات هسته ای به شمار آورد. آمریکا در مراحل مختلف مذاکرات هسته ای و برخلاف روند حرکتی جریان مذاکرات (روند مثبت مذاکرات) البته به زعم مسئولین دولت یازدهم، به بهانه های واهی ای چون «تلاش ایران برای دستیابی به تسلیحات هسته ای»، «حمایت ایران از گروه های تروریستی»، «رفتارهای ضد حقوق بشری دولت ایران» و ... ، نوک پیکان خود را به سوی ایران نشانه رفته است. رفتارهایی که تماماً نشان از عدم صداقت دولت ایالات متحده در تعامل با دولت ایران دارد.

جوان و تاریخ- شهاب الدین سینایی

مذاکرات هسته ای ایران با غرب به روزهای سرنوشت ساز خود رسیده است. آنگونه که از فحوای کلام مقامات ایران و آمریکایی بر می آید دولت حسن روحانی نمی تواند چندان به توافق جامع و نهایی با غرب امیدوار باشد. موضوعی که از آغازین روزهای شروع مذاکرات بارها از سوی رهبری معظم انقلاب مورد تاکید قرار گرفته است. مقام معظم رهبری مکرراً و در مقاطع گوناگون بر عدم خوش بینی خود به تداوم مذاکرات ایران با غرب و به ویژه ایالات متحده تاکید کرده اند. موضوعی که صحت آن، امروز و به رغم مذاکرات گسترده ایران با غرب بیش از پیش خودنمایی می نماید.

با مروری بر نحوه عملکرد غرب و به ویژه دولت ایالات متحده در این سالها می توان «عدم صداقت» را به عنوان ویژگی اصلی طرفهای گفتگوی ایران در مذاکرات هسته ای به شمار آورد. آمریکا در مراحل مختلف مذاکرات هسته ای و برخلاف روند حرکتی جریان مذاکرات (روند مثبت مذاکرات) البته به زعم مسئولین دولت یازدهم، به بهانه های واهی ای چون «تلاش ایران برای دستیابی به تسلیحات هسته ای»، «حمایت ایران از گروه های تروریستی»، «رفتارهای ضد حقوق بشری دولت ایران» و ... ، نوک پیکان خود را به سوی ایران نشانه رفته است. رفتارهایی که تماماً نشان از عدم صداقت دولت ایالات متحده در تعامل با دولت ایران دارد.

با درنگی هر چند کوتاه بر جایگاه دولت ایالات متحده در سیستم بین المللی و نقش آفرینی این دولت به عنوان «هژمون رو به افول»، بسیاری از رفتارهای واشنگتن و هم پیمانانش در قبال ایران قابل درک و نیز قابل پیش بینی می باشد. بنا بر این شناخت همانگونه که رهبری انقلاب بارها بدان تاکید نموده اند، نمی توان نسبت به آینده مذاکرات و حتی توافقات احتمالی هسته ای ایران با غرب خوشبین بود. رهبری انقلاب با درک این شرایط بارها خواستار عدم تکیه مسئولان دولتی به ظرفیتهای بیرونی شده و

تاکید نموده اند فارغ از آنکه مذاکرات هسته ای چه نتایجی را به بار آورد مسئولان باید به ویژه در حوزه اقتصاد با تکیه بر مفهوم «اقتصاد مقاومتی» به فکر چاره جویی برای مشکلات فعلی و مشکلات احتمالی آینده بیفتند.

ایشان در شهریور ۸۹ برای اولین بار واژه اقتصاد مقاومتی را وارد ادبیات سیاسی کشور نموده و خواستار توجه جدی مسئولان و اندیشمندان کشور به این مفهوم کلیدی شدند. موضوعی که متأسفانه به رغم برخی توجهات و اقدامات بیشتر در سطح شعار و حرف و نه عمل باقی مانده است. با تدقیق در محورهای اصلی اقتصاد مقاومتی در می یابیم که ایران اسلامی برای عبور از شرایط حساس کنونی چاره ای جز توجه به بایسته های این مفهوم سه وجهی اقتصادی، سیاسی و فرهنگی ندارد.

رهبر انقلاب در دیدار با کارگزاران نظام در رمضان سال ۱۳۹۱ می فرمایند:

«ما چند سال پیش «اقتصاد مقاومتی» را مطرح کردیم... اقتصاد کشور ما برای آنها نقطه‌ی مهمی است. هدف دشمن این بود که بر روی اقتصاد متمرکز شود، به رشد ملی لطمه بزند، به اشتغال لطمه بزند، طبعاً رفاه ملی دچار اختلال و خطر شود، مردم دچار مشکل شوند، دلزده بشوند، از نظام اسلامی جدا شوند؛ هدف فشار اقتصادی دشمن این است، و این محسوس بود... من سال ۸۶ در سخن مطهر علی بن موسی الرضا (علیه السلام) در سخنرانی اول سال گفتم که اینها دارند مسئله‌ی اقتصاد را پیگیری میکنند؛ بعد هم آدم میتواند فرض کند که این شعارهای سال حلقه‌هایی بود برای ایجاد یک منظومه‌ی کامل در زمینه‌ی مسائل اقتصاد؛ یعنی اصلاح الگوی مصرف، مسئله‌ی جلوگیری از اسراف، مسئله‌ی همت مضاعف و کار مضاعف، مسئله‌ی جهاد اقتصادی، و امثال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه‌ی ایرانی. ما اینها را به عنوان شعارهای زودگذر مطرح نکردیم؛ اینها چیزهایی است که میتواند حرکت عمومی کشور را در زمینه‌ی اقتصاد ساماندهی کند؛ میتواند ما را پیش ببرد. ما باید دنبال این راه باشیم.»^[۱]

این بیانات که در مناسبت‌های گوناگون و در دیدار رهبری انقلاب با مسئولان و مردم مکرراً مورد اشاره و تأکید قرار گرفته است به وضوح اهمیت و ضرورت اقتصاد مقاومتی برای حال و آینده کشور را گوشزد می نماید. در ادامه به محورهای اساسی اقتصاد مقاومتی پرداخته ایم:

- ۱- کاهش وابستگی به بیرون از مرزها با تأکید بر مزیت های تولیدی در داخل کشور
- ۲- تلاش برای خوداتکایی و خودکفایی به ویژه در تولید کالاهای ضروری و اساسی
- ۳- ایجاد شرایط لازم برای پویایی اقتصاد کشور و جلوگیری از افتادن اقتصاد به مسیر اقتصاد بسته دولتی
- ۴- سیاستگذاری و اجرای برنامه های اقتصادی معطوف به پایداری در همه سطوح با فرض فشار همه جانبه از سوی نظام سلطه.

۵- برنامه ریزی و تلاش جدی برای اصلاح الگوی مصرف مردم.

۶- حمایت همه جانبه از تولیدات داخلی و تغییر الگوی مردم برای استفاده حداکثری از تولیدات داخلی

۷- چکش کاری بدنه اقتصادی کشور و ایرانیزه کردن سیستم اقتصادی به گونه ای که اقتصاد ایران در مقابل هرگونه تحریم و فشار همه جانبه خارجی تاب تحمل داشته باشد

۸- کاهش وابستگی به نفت و حذف درآمدهای نفتی از بودجه جاری کشور و انتقال این درآمدها برای گسترش زیرساختهای تولیدی کشور

۹- توجه بیشتر و جدی تر به اقتصاد دانش بنیان

غالباً از سوی کارشناسان اقتصادی از این موارد به عنوان محورهای اصلی اقتصاد مقاومتی یاد می شود. همانگونه که پیداست تحقق این امور بیشتر ناظر بر استمرار شرایط تقابلی ایران با غرب و تداوم تحریمهای ظالمانه علیه ایران می باشد. با اینحال اغراق نیست اگر ادعا نماییم که اقتصاد مقاومتی نه تنها در شرایط تداوم تقابل ما با غرب و استمرار تحریمهای ظالمانه علیه ایران تنها چاره رهایی کشور از مشکلات پیش رو است بلکه حتی در صورت به ثمر نشستن مذاکرات و تعامل بیشتر ایران با اقتصاد جهانی، تحقق اقتصاد مقاومتی تنها راه کشور برای خروج از انفعال و خمودگی در عرصه اقتصاد جهانی خواهد بود. توضیح آنکه با فرض به ثمر رسیدن مذاکرات و حل تمام مشکلات ایران با غرب شاهد باز شدن بیشتر دربهای اقتصاد ایران و حضور گسترده تر ایران در بازار جهانی خواهیم بود. در شرایط کنونی این امر بی تردید بیش از آنکه فرصت در اختیار اقتصاد ایران قرار دهد، جنبه تهدید خواهد داشت. چراکه بنگاه های اقتصادی و تولیدی ایران در شرایط کنونی در صورت پیوستن دفعی به بازار جهانی توان مقابله با غولهای اقتصادی دنیا را نخواهند داشت و به تبع همین عدم توازن رقابتی شاهد ورشکستگی بسیاری از بنگاه های تولیدی ایران خواهیم بود. بنا بر این در چنین شرایطی نیز تنها با توجه به بایسته های اقتصاد مقاومتی که بر تقویت حداکثری زیرساختهای تولید ملی تاکید دارد، ایران توان رقابت با رقبای جهانی را خواهد داشت. نکته پایانی آنکه؛ مسئولان دولتی باید بدانند فارغ از نتایج مذاکرات هسته ای، بایسته های اقتصاد مقاومتی باید به شکلی اساسی مورد توجه و تدقیق قرار گرفته و اساساً برنامه های سالانه و به ویژه اسناد بالادستی نظیر برنامه ششم توسعه با عنایت به این بایسته ها تنظیم و اجرا گردد.

پی نوشتها

- <http://www.leader.ir/langs/fa/?p=bayanat&id=۹۵۸۱> [۱]

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۷۶۹/مشکلات-حاکم-شاه-مقاومتی-اقتصاد>